

Internationalisering

Hoe denken missionarissen over de missionaire parochie?

Wie 'missionaire parochie' hoort, denkt waarschijnlijk meteen aan de Canadese priester James Mallon. De boeken die hij over dit onderwerp schreef, vinden in veel Nederlandse parochies weerklank. De paters SVD bespraken tijdens hun laatste provinciaal kapittel begin mei 2024 een visie op de missionaire parochie die vanuit hun ge-neraal bestuur werd aangereikt.

Toen de eerste buitenlandse medebroeders van de SVD enkele tientallen jaren geleden aankwamen in Nederland, heerste er binnen de provincie sterk het idee dat parochiewerk zich slecht verhoudt met missie. Parochiepastoraat slokt je op, zo dacht men. Daardoor zou de missionaire inzet in het gedrang komen. Dus leefden de broeders in 'missionaire gemeenschappen', deden weliswaar wat parochiewerk maar concentreerden zich vooral op diaconale activiteiten en missionaire presentie onder rand- of buitenkerkelijke groepen.

Uiteindelijk werd duidelijk dat dit niet goed werkte. De buitenlandse medebroeders voelden zich in het diepe gegooid zonder dat ze goed hadden leren zwemmen. Op hun aandringen nam de SVD de verantwoordelijkheid op zich van verschillende parochies. Werken in een parochie, zo is nu de ervaring, geeft houvast. De parochie is een soort 'thuisbasis' van waaruit de Nederlandse Kerk en samenleving verkend kunnen worden. De nieuwe missionarissen kunnen zich beroepen op hun stichter, de H. Arnold Janssen, die zelf zei dat zijn medebroeders parochies mogen aannemen - wel altijd onder voorwaarde dat die mogelijkheden bieden tot missionaire inzet.

Liefde van Christus naar de gewonde wereld brengen

In 2020 publiceerde het generaal bestuur van de SVD een brochure met de titel: 'Becoming an SVD Missionary Parish'. Pater Bert Wooning gaf tijdens het kapittel een uitgebreide toelichting. Wereldwijd blijken er 880 parochies te zijn waar ruim 2000 paters SVD werkzaam zijn. De vraag hoe zij missionaris kunnen zijn in een parochie, is dus zeer relevant. Opvallend is dat de brochure geen enkele keer verwijst naar James Mallon. Wel staan er verwijzingen naar de apostolische exhortatie 'Evangelii Gaudium' van paus Franciscus. De paus schrijft daarin o.a. dat hij de voorkeur geeft aan een Kerk die pijn lijdt en vuil is omdat zij zich buiten op straat begeeft, boven een Kerk die ongezond is omdat ze zich vastklampt aan haar eigen veiligheid. Hij gebruikt ook het inmiddels bekende beeld van de Kerk als 'veldhospitaal', waarin de gewonde mensheid terecht kan voor troost en zorg. Naast dit en andere beelden gebruikt dit document ook het beeld van de Kerk als boerderij vanwege de samenwerking van allen daarin voor een gemeenschappelijk doel dat zowel ten dienste staat van henzelf als de samenleving rondom hen. De nieuwe brochure sluit mooi aan

bij de visie van de paus door 'openheid' als eerste aspect van een missionaire parochie te noemen. SVD parochies moeten openstaan voor iedereen: gelovig of niet gelovig en van welke cultuur dan ook. "Een missionaire parochie moet de liefde van Christus naar de gewonde wereld brengen", staat er als een soort echo van de uitspraken van de paus over de Kerk. Andere aspecten die worden genoemd in de SVD brochure zijn het belang van dialoog, gemeenschap en actieve participatie van alle parochianen. Een missionaire parochie zal aantrekkingskracht hebben op mensen wanneer ze er gemeenschapsgevoel ervaren en merken dat de Kerk zich heel concreet inzet voor gemarginaliseerde groepen.

Leerlingen van Jezus

Pater Richard Lobo kent de benadering van James Mallon goed. De afgelopen jaren heeft hij alle grote landelijke bijeenkomsten over de Missionaire Parochie bijgewoond. Hij zei tot zijn medebroeders: "Deelname kan jullie helpen de kerkelijke samenleving hier beter te leren kennen. Op de laatste bijeenkomst waren er 850 mensen!" Hij gaf een korte presentatie van de benadering die zo'n opgang heeft

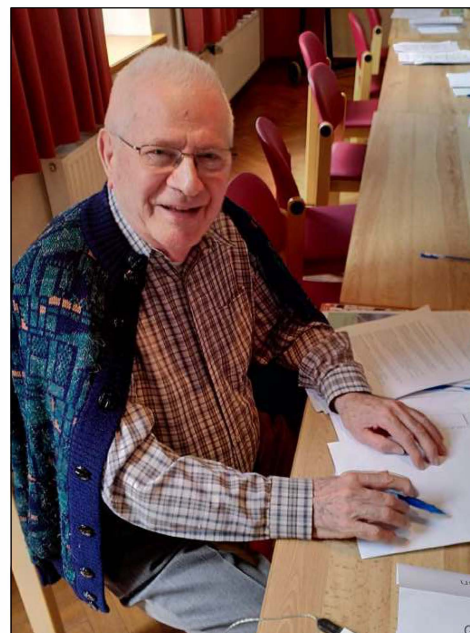
gemaakt in veel bisdommen en parochies in Nederland. Daaruit bleek dat er veel overlap is met de visie zoals beschreven in de SVD brochure. Elementen van een missionaire parochie die beiden noemen, zijn:

- *Leerling van Christus zijn*: Alle gelovigen zijn geroepen Christus na te volgen en in vriendschap met Hem te leven.
- *Evangelisatie*: "Het evangelie verkondigen is de eerste en grootste act van liefde", schreef de H. Arnold Janssen. Mallon zou dat volmondig beamen.
- *Geloofsverdieping*: Gebed en regelmatige deelname aan de eucharistie helpen om ons geloof te verdiepen.
- *Gezamenlijke verantwoordelijkheid*: Pastores hebben een eigen rol, maar moeten zoveel mogelijk delegeren.

- *Degelijke vorming van leken*: Het leiderschapsteam rust de gelovigen toe om hun gaven en talenten in te zetten voor Kerk en samenleving.
- *Basisgemeenschappen*: Kleine geloofsgroepen kunnen volgens Mallon een belangrijk hulpmiddel zijn om gelovigen bij te staan. De SVD brochure stelt dat christelijke basisgemeenschappen "instrument kunnen zijn van vorming en evangelisatie en een startpunt voor een nieuwe maatschappij gebaseerd op een beschaving van liefde."
- *Toerusting door de heilige Geest*: Juist omdat dit alles niet makkelijk is, is het belangrijk om te beseffen dat we dit niet op eigen kracht doen, zegt Mallon. "We hebben altijd de creatieve hulp van de Paracleet nodig om Gods Woord in actie te brengen," staat te lezen in de SVD brochure.

Aandacht voor onrecht en interculturaliteit

In de discussie die volgde op de twee presentaties, kwamen twee aspecten naar voren waarin de SVD missievier verschilt van die van Mallon. Hoewel Mallon wel degelijk pleit voor een diaconale inzet, mist zijn pleidooi de scherpte van de SVD brochure. Daarin staat dat het belangrijk is dat "heel de parochie wordt gezien vanuit het gezichtspunt van de armen, de uitgestoten, degenen die 'buiten de boot vallen', om God te kunnen ontmoeten buiten de parochies." SVD'ers moeten onrechtvaardigheid tegen gaan met liefde en rechtvaardigheid. Onder de meest kwetsbaren op aarde behoren ook onze medeschepselen, zoals paus Franciscus schreef in zijn encycliek 'Laudato Si'. Een missionaire parochie is volgens de SVD dus ook een 'groene' parochie.

Links: pater Bert Wooning, rechts: pater Richard Lobo (beiden tijdens het Kapittel) | Foto: Gerard Moorman, KNR

Het tweede verschil is dat Mallon niet spreekt over interculturaliteit. Dat terwijl samenlevingen op veel plekken steeds multicultureler worden, en daarmee ook onze kerken. De uitdaging, zo zegt de SVD, is om van multiculturaliteit te komen tot interculturaliteit. Dat betekent “een sfeer van welkom creëren waar iedereen elkaar weet te accepteren en van elkaar wil leren.” Dat behoort typisch tot charisma en missie van de SVD.

Alle dagen Kerk zijn

De discussie over de eigen benadering van missionaire parochies is nog lang niet afgerond. Maar de zoektocht van de buitenlandse SVD'ers naar de eigen missie in Nederland begint niet bij nul. Zij hebben op verschillende plekken al veel ervaring in het parochiepastoraat en in missionair-diaconale activiteiten. Een korte maar krachtige definitie die een van de kapitularen gaf van een SVD parochie, luidde: “Dat we niet alleen Kerk zijn voor onze eigen ‘club’, maar ook voor beginners, zoekers en twijfelaars. Dat we niet alleen een Kerk zijn voor de zondag, maar ook voor doordeweeks.”

In de parochies geven SVD'ers Alphacursussen, doen aan gezins- en jongerenpastoraat, schenken aandacht aan wat er in de wereldkerk gebeurt en organiseren steun aan projecten in ontwikkelingslanden. Buiten de parochie worden allerlei initiatieven genoemd: projecten voor dak- en thuislozen en voor vluchtelingen; inzet voor voedselbanken. Maar ook geloofsverkondiging wordt genoemd: vrijmoedig in gesprek gaan met mensen over het geloof en wat het betekent volgeling van Jezus te zijn.

Gemeenschap

Maar eigenlijk was de belangrijkste conclusie tijdens het kapittel dat het getuigenis van het gemeenschappelijk leven het allerbelangrijkst is. Richard Lobo merkte op dat de gemeenschap het fundament is voor de missie. Het valt parochianen op dat de SVD'ers heel anders zijn dan vorige pastoors. “Ze zijn verbaasd hoe wij vanuit verschillende landen samen wonen. Dat geeft een internationaal beeld van het religieuze leven. Met onze aanwezigheid kunnen we zo de kerk verrijken in Nederland.” Een Nederlandse medebroeder vulde hem aan: “Het feit dat jullie, buitenlandse medebroeders, hier zijn, heeft al zoveel impact op een parochie. In het begin vraagt men zich af: ‘Wat komen zij doen?’ Jullie aanwezigheid roept vragen op, want jullie zijn getuigen van het geloof. Jullie aanwezigheid is het grootste getuigenis dat jullie kunnen geven!”

GERARD MOORMAN